

Yeşaya, yirmi dördüncü bölüm

I. Yahuda'yla ilgili peygamberlikler (1-12)

II. Uluslarla ilgili peygamberlikler (13-27)

A. Babil'in yükü: Rabbin Günü'nde tamamlanacak bir peygamberlik (13:1-22)

B. Moab'ın yükü: Bir gecede biten yıkım (15:1-16:14)

C. Şam'ın yükü (17:1-14)

Ç. Habeş ilinin ırmakları ötesindeki ülke (18:1-7)

D. Mısır'ın yükü (19:1-24)

E. Habeş ve Mısır'ın sürgünlüğünün bildirisi (20:1-6)

F. Deniz çölünün (Babil'in) yükü (21:1-10)

G. Duma'nın yükü (21:11-12)

Ğ. Arab ilinin yükü (21:13-17)

H. Rüyet vadisinin (Yerusalem'in) yükü (22:1-25)

I. Sur'un yükü (23:1-18)

İ. Genel olarak dünyanın, özellikle de Yahuda ve kilisenin son günleri (24-27)

1. Yahuda'nın dağıtılması ve üzerine gelecek olan sürekli yıkımlar (24:1-12)

2. İsrail'deki artakalanlar (24:13-16)

3. Büyük Sıkıntı: Tanrı'nın düşmanları için belirlenen yargılar (24:16-20)

4. Yahudi olmayan kralların yıkılması ve yoklanması (24:21-22)

5. Krallık çağının başlangıcı (24:23)

6. İmansızların yenilmesi üzerine övgü (25:1-12)

7. Doğruların sona ermeyecek bir esenlikte yerleşmesi (26:1-21)

8. Levyatan'ın yargılanması ve Mesih inanlılarının tümünden arındırılması (27:1-13)

24:1 Rab dünyayı boşaltıyor: On üçüncü bölümden yirmi üçüncü bölüme dek Yeşaya, belirli ulusların -- Babil, Asur, Filistin Moab, Suriye, Şam, Mısır, Habeşistan, Duma, Arab ili, Yahuda ve Sur'un -- üzerine gelecek olan yargıları bildirdi. Ancak 24.-27. bölümlerde tüm dünya için saptanan yargı açıklanır.

Tanrı, Aden Bahçesi'nden bu yana insanların O'nunla doğru bir ilişki içinde bulunmasını ister. İnsanların mutlu ve esenlik içinde yaşamaları için Tanrı dünyayı güzel ve verimli yarattı. Günahın bulunmadığı o bahçede diken de yoktu. Ne var ki, bu bölümde Tanrı'nın dünyayı çöle dönüştürüp boşaltmak zorunda kaldığı görülür. Dünyanın Yaratana onun Hakimi'dir. Tanrı'nın yargılama hakkına karşı gelinemez; O'nun uygun gördüğü yargıyı yerine getirmeye gücü vardır. Tanrı'yı bunca ağır bir yargıya zorlayan nedenler 5. ve 6. ayetlerde açıklanır: «Yasalardan öte geçtiler; kanunları ayak altına aldılar; sonsuz antlaşmayı bozdular.» Bu yargı, insan soyunu günah bataklığına sokan Adem'e okunan ilk lanetin devamıdır: «Toprak senin yüzünden lanetli oldu» (Tekvin 3:17).

onu çöl ediyor: Kendi durumundan hoşnut olan bazı insanlar, dünyanın sürekli bir gelişme ve ilerleme içinde bulunduğunu savunur. Bu ayette bildirilen yargı bu kurama tümüyle zıttır. Tanrı yargısı geniş ve kesindir. Ama aynı zamanda ümit verici niteliklerden de yoksun değildir:

1. Genişliği

- Dünya baştan başa boşalacak ve zenginliği elinden alınacak (24:3).
- İssiz kentler yıkılacak (24:10).
- Dünyanın nüfusu büyük oranda azalacak; geri kalanlar dağıtılacak (24:6,13-16).
- Perişanlık hüküm sürecek (24:7-13).
- Her sınıftan insanlar ezilecek (24:2).
- Yağmurdan kaçanın doluya tutulması gibi bir felaketten kaçabilen başka felaketin kucağına atlamış olacak (24:18).
- İhanet yaygınlaşacak (24:16).
- Yeryüzü insanların günahını artık taşıyamayacak (24:20; Yeremya 23:10).

2. Kesinliği

- Dünya baştan başa boşalacak (24:3).
- Dünyada oturanlar yanacak (24:6; 30:27).
- Dünya sarhoş bir adam gibi düşecek ve yeniden kalkamayacak (24:20).

3. Verilen ümit

- Artakalanlar az da olsa vardır (24:6,13).
- Artakalanlar Tanrı'yı övgülerle yüceltecektir (24:14-16).

alt üst ediyor: (Hezekiel 21:27). Tanrı'nın erdemli eylemler için tasarladığı şeyler, iğrençlik yolunda kullanılan aletler oldu. Bu hainlik yargılanmalıdır. Tanrı dünyayı alt üst edince, ahlakın büsbütün bozulmuş olduğu, insanların yüreksizliği ve başıboşluğu açıkça görünecektir. İnsanların kurduğu sahte düzen yıkılacaktır.

24:2 kavim nasılsa, kâhin de öyle: Tanrı insanoğlunu yargımlarken ayırım yapmaz. Hem yüksek hem alçak görevlerdekiler, hem zenginler hem yoksullar, hem özgür olan hem köle, ayrımsız herkes Tanrı elinin ağırlığını duyar (Hezekiel 7:12,13; Hoşea 4:9; Vahiy 6:15). Bu bölümdeki bildiriye birbirine karşıt durumları karşılaştırmak için olaylar birbirine örülmüş olarak anlatılır. Kötülerin

yargısı açıklanır, az bir sayıda olmalarına karşın doğruların durumu da bildirilir (24:13-16; 3:10,11). Yeşaya, Yasa'yı çiğneyenlerin üzerine gelecek yargıdan korkarken, doğru kişileri de avutur.

24:3 bu sözü Rab söyledi: Tanrı Sözü'nün, en küçük bir noktası bile gerçekleşecektir (14:24, «nasıl düşündümse öyle olacak» notuyla ilgili bilgiyi inceleyin; 18:4; 21:16).

24:4 dünya, yer: «Yer» için kullanılan sözcük İbranice'de «tâbêl»dir. 24:1, 3, 4 (2 kez), 6 (2 kez), 11 («diyar» olarak çevrilmiştir) 13, 16, 17, 18, 19 (3 kez), 20 ve 21 (2 kez «yer» olarak çevrilmiştir) ayetlerinde «dünya» için kullanılan sözcük ise «'erets»tir. İbranice'de bu iki sözcük eş anlamlıdır. «Dünya» için betimlenen yargı, dünyanın bir bölgesi üzerine değil, bütün dünya üzerine gelecektir.

dünyanın yüksek kavimleri zayıflıyorlar: «O günde yalnız Rab yükselsin» (2:11-17) diye herkes bulunduğu yüksek konumdan indirilecektir.

yer zayıflıyor ve yüzü soluyor: (1:30; 28:1,4; 34:4; Mezmur 1:3; 37:2)

24:5 dünya kirlendi: Eğer bir peygamber Tanrı'nın gerekli gördüğü bir yargıyı açıklarsa, onun nedenini de bildirir. Yeşaya'nın bildirdiği yargının nedeni şudur: «Üzerinde oturanların altında dünya kirlendi» (Tekvin 6:5-13; 2. Petrus 3:6,7). Yasa'yı buyuran Tanrı'yla doğru bir ilişki içinde yaşamayanlar, üstünde oturdukları toprağı bile kirletirler (Levililer 18:25,27,28). Kutsal Söz'de özellikle kan dökülerek bir ülkenin kirletilişi bildirilir (26:21; Tekvin 4:11,12; Sayılar 35:33; Mezmur 106:38).

şeriaten önce geçtiler: Yahudiler, Yasa'yı bozarken bile yetenekli bir hileyle Yasa'yı tutarmış gibi davranıyorlardı (Matta 15:3-9).

kanunları ayak altına aldılar: Tanrı, Yahudilik ve Hıristiyanlık dışında olan her insanı en azından

1. Yüreğinde yazılı kanunlara (Romalılar 2:15),
2. Üzerinde bulunan hükümete (Romalılar 13:1-5)

bağımlı tutar. Ne yazık ki, çoğu insan bu iki yasayı sürekli olarak yerine getirmeye gerek duymaz. Tanrı'nın Sözü'nü dinlemeyi gerektiğinde reddedilebilen bir seçenek olarak görürler.

ebedi ahdi bozdular: Dünyanın nüfusu, Tanrı'nın İbrahim'le yaptığı antlaşmadan (Tekvin 12:2,3) yararlanmazsa bile O'nun Nuh'la yaptığı sonsuz antlaşmadan yararlanırlar (Tekvin 9:12 [8-17]). Ama çoğu insan, doğal güçlerin yıkımına bir sınır koyan Tanrı'ya karşı gönül borcu ve bağlılıkla yaşamaz. Tanrı'ya boyun eğmeyenler er geç tanrısızlıklarının sonucuyla karşı karşıya kalacaktır. Bu tür insanların sayısı arttıkça toplum için saptanan yargı büyük bir felaket niteliğinde olabilir. Örneğin, burada açıklanan olağanüstü yıkım gibi:

1. Rab dünyayı boşaltıyor (24:1),
2. Rab onu çöl ediyor (24:1),
3. Rab dünyayı altüst ediyor (24:1),
4. Rab oturanları dağıtıyor (24:1),
5. Dünya baştan başa boşalacak (24:3),
6. Dünyanın zenginliği tümüyle elinden alınacak (24:3),
7. Dünya yas tutuyor (24:4),
8. Dünyanın yüzü soluyor (24:4),
9. Yer zayıflıyor (24:4),

10. Gelişmiş uluslar zayıflıyorlar (24:4),
11. Lanet ... dünyayı yiyip bitirdi (24:6),
12. Dünyada oturanlar ... yandılar (24:6),
13. Artakalan az (24:6),
14. Yürekleri sevinçli olanların hepsi inliyorlar (24:7),
15. Coşku sona eriyor (24:8),
16. İçenlere içki acı olacak (24:9),
17. İssiz kent yıkıldı (24:10),
18. Kimse girmesin diye her ev kapandı (24:10),
19. Her sevinç karardı (24:11),
20. Kentte yıkım kaldı (24:12),
21. Kapı vuruşlarla yıkıldı (24:12),
22. Dünyada oturanlar için dehşet, çukur ve tuzak uygun bulunmuştur (24:17,18),
23. Dünyanın temelleri titriyor (24:18),
24. Dünya ezildikçe ezildi, yarıldıkça yarıldı, sarsıldıkça sarsıldı (24:19),
25. Dünya ... sendeleyecek, salıncak gibi sallanacak (24:20),
26. Dünya düşecek ve bir daha kalkmayacak (24:20),
27. Rab ... yoklayacak (24:21,22).

24:6 Lanet bundan ötürü dünyayı yiyip bitirdi: «Günahı kendi üzerine ağır basacak, düşecek ve bir daha kalkmayacak» (24:20).

bundan ötürü: Yaşamda kişinin başına gelen sıkıntılar bir rastlantı, bir kaza, atalarından miras aldığı bir olumsuzluk ya da başkalarının suçu olarak görünür. Mesih inanlısı, sorunların sıkıdüzen için olsun, imanı geliştirmek için olsun Tanrı'nın izniyle geldiğini bilmelidir (Romalılar 8:28). Bir inanlı bunu kabul edinceye dek sorunlardan Tanrı'nın vermeyi amaçladığı dersleri gerektiği gibi öğrenemez ve O'nu yüceltmez.

Yapılan günahla cezasıyla arasında bazen kolay anlaşılabilir bir bağlantı vardır. Ulusal günah, ulusal felaketlere yol açar. Bedensel günah, bedensel sıkıntılara neden olur. Davut bu ilkenin çok belirgin bir örneğidir. Zina işledi ve zinadan oluşan bebek öldü. Davut, bu olaylardan sonra öldürttüğü ve eşini çaldığı adamı nasıl unutabilirdi? Günahını nasıl örtebilirdi? (2. Samuel 11:1-12:23).

yandılar: Kişi, önüne öfkeli biri çıkınca korkuyla gerilemez mi, alttan almaya çalışmaz mı? Peki, «dudakları kızgınlıkla dolu ve dili yiyip bitiren ateş gibi» olan Tanrı, insanı günahı için yargılarsa bu adam nereye kaçsın (30:27; İbraniler 10:27)?

24:7,9 Yeni şarap yas tutuyor, asma zayıflıyor: Asmanın solup sarkması, sanki insanların ümitsizliği ve üzüntüsünü yansıtmaktadır.

yürekleri sevinçli olanların hepsi inliyorlar.... Türkü ile şarap içmeyecekler, içenlere içki acı olacak: Kimi insanın sevinci, bedensel zevklerini yerine getirip getirememesine bağlıdır (Mezmur 4:7; Hoşea 2:11,12). Tanrı bu zevkleri nasıl yok edeceğini bilir. Birinin zenginliği elinden alınsın, sağlığı bozulsun, sevdiği kişiyi yitirsin, onunla ilgili dedikodu herkesin dilinde olsun, kazaya uğrasın, işsiz kalsın, acı gözyaşları içtiği şaraba karışsın; işte o zaman sevinç kaynakları kurur

(24:11). Sevinçleri bedensel zevklere bağlı değil, Tanrı'ya bağlı olanları bu kişilerle karşılaştırın. Onların coşkusu sıkıntıda bile sarsılmaz (24:14-16a; Habakkuk 3:17,18).

24:8 Teflerin coşkusu sona erdi: (Vahiy 18:22; Yeşaya 5:11'le ilgili nota bkz.)

24:11 Şarap için sokaklarda bağırış var: Dünyada yargı görenler, şarap içerek tıpkı Yerusalemlin kuşatma altında olduğu zamanki Yahudiler gibi sahte bir yürekliliğe mi kavuşmak istediler (22:13; Yoel 1:5)?

24:13 artakalan: Tanrı Kendine bağlı tüm insanların yok olmasına izin vermez (10:19-22; 17:5,6). Tanrı'ya bağlı olup artakalanlara ne mutlu!

bağ bozumu bitince artakalan üzümler nasılsa: Doğrular, kötülerin yargılandığı gibi yargı görmezler (17:4-6). Günahlılarla birlikte zor durumlarla karşı karşıya kalsalar da Tanrı onları kötülerle bir saymaz, onları kayırır (6:13; Luka 21:26,28).

24:14 Bunlarseslerini yükseltip terennüm edecekler: Bağ bozumundan sonra dalında kalan üzümler nasılsa, toplandıktan sonra ağaçta kalan zeytinler nasılsa, halklar arasındaki artakalanlar da öyle olacak. Birbirlerinden uzak, belki birbirlerinden habersiz, Tanrı'ya bağlı kalan bu bireyler, O'na denizden (topluluklar arasından) övgüler sunacaklar.

Rabbin haşmeti: Tanrı'nın ululuğu, uluslarda korku uyandırır ama O'na sığınanlar için övgü ve avunma nedenidir. Kayrayla davranırken de yargılarken de Tanrı ululuğu nedeniyle övülmeye layıktır (Mezmun 101:1).

24:15 şarkta, denizin adaları: «Denizin adaları», «batı» demektir. Yani «doğudan batıya dek nereye gidersen git Tanrı'nın adını yüceltin» anlamına gelir (Malaki 1:11).

24:16 dünyanın sonları: Dünyanın sonu, yedi yıllık Büyük Sıkıntı'yı anlatmaktadır (Mezmun 2:5; Matta 24:29; Vahiy 6-18; 19:17-21).

ilahiler işittik: Başkaları ulusa indirilen yargıdan kaçarken, Tanrı'nın seçtikleri O'nun iyiliğini yüksek sesle bildirerek her gittikleri yerde O'na tanıklık edeceklerdi. Yurttaşları dehşet içinde yaşamlarını kurtarmaya çabalarken inanlılar, iç çekerek değil, övgü sunarak Tanrı'nın yol göstericiliğine güvenerek ilerleyeceklerdi.

Yaşadığı zor günlerde her Mesih inanlısı da Tanrı'yı açıkça yüceltsin (Romalılar 8:36,37). Mesih inanlısının sıkıntısını dışarıdan izleyenler, sıkıntı çekenin Tanrı'yı övüşünü anlamsız bularak şaşırır. Ama hastaların, yoksun olanların ve yalnız kalıp yas tutanların, kendi gözünde güçlü ve zengin olan kişilere göre Tanrı'yı övmek için daha çok neden bulunduğu kesindir.

Bu ayetteki kişiler duydukları isyanı övgüler sunarak bastırma çabasında değiller. Tam tersine, duyulan övgüler Tanrı'nın istemini yürekte kabul edenlerin sevinç sözleridir. Benzer bir biçimde bugün Türkiye olarak tanınan toprak, birinci yüzyılda kendi ülkelerinden kovalanan Mesih inanlıları tarafından müjdelendi (1. Petrus 1:1). O günlerde bu haberi getirenlere ve işitenlere ne mutlu!

işittik: 24:14'te «terennüm edecekler» ve «bağıraraklar» sözlerinin gelecek zamanda kullanılması, bu peygamberliğin gelecekte olacağını gösterir. 24:16'da geçmiş zaman kullanılarak

bildirilen «işittik» sözcüğü, peygamberliğin yerine gelmiş sayılabileceğini anlatır. Önceden de görüldüğü gibi (9:1; 14:27) bu dilbilimsel buluş, peygamberliğin güvenilirliğini vurgular.

Salihe izzet: «Salih» tekil olduğu için «Tanrı'ya yücelik» anlamında kullanıldığı anlaşılır. O'nun doğruluğunu düşündükçe Tanrı'yı yüceltmek uygun bir davranıştır (Mezmur 30:4).

fakat ben dedim, bittim, bittim: Tıpkı dünyanın günahın ağırlığından ötürü inleyişi gibi Yeşaya da başkalarının günahına üzülen sıkıntı çekiyordu. İnsanlar için kaygı çeken Tanrı adamları bilir ki, Tanrı Yasası'na karşı gelmek:

1. Yitkilere neden olur.
 - a. İnsanın bedensel gücünü yıpratır.
 - b. İnsanın maddesel kaynaklarını tüketir.
 - c. İnsanın akli göksel gerçeklerle besleneceği yerde kutsal olmayan düşüncelere dalar.
 - ç. Özyapıyı erdemli niteliklerinden yoksun kılar.
2. Aldatır.

Günah, söz dinlemeyen kişiler için Kutsal Söz'ü tuzak olarak kullanır. Kişi kendi çabasıyla günahından özgür olabileceğini düşünür (24:17,18), çünkü günahın gücünü ve insanın zayıflığını anlamaz (İbraniler 3:13). Günahın karşılığının kimi zaman gecikmiş gibi görünmesi, insanların günahın korkunçluğunu algılamamasına yol açar (Vaiz 8:11; Romalılar 9:22).
3. Kışkırtır.

«Dünyanın temelleri titriyor» (24:18-20). Sıkıntı günahın yoldaşdır.
4. Ezer.

«Dünya düşecek ve bir daha kalkmayacak» (24:20).
5. Özgürlüğü kısıtlar (24:21-22).

hainler hainlik ettiler: Böyle bir ortam kendi başına bir cezadır. Ayrıca Tanrı'dan daha çok yargının gelmesini zorunlu kılan bir ortamdır. Tanrı'ya hainlik edenler, birbirlerine karşı nasıl doğrulukla davranabilir (Yeremya 5:11; 9:1,2)?

24:17,18 dehşet, çukur, tuzak: Bunun anlamı açıktır. İnsanlar avda yakalanmak üzere olan bir hayvan durumuna düşecekler, kaçsalar bile bir tuzağa düşmek tehlikesini yaşayacaklar. Yazıldığı gibi, «Suç edenleri şer (kötülük) kovalar» (Süleyman'ın Meselleri 13:21; Amos 5:19). «Rabbin tüm emirlerini ... tutup yapmak üzere onun sözünü dinlemezsen, tüm bu lanetler ... sana erişecekler» (Tesniye 28:15).

Yeşaya'nın tüm dünya için bildirdiği bu yargıyı, Yeremya özellikle Moab için bildirmişti (Yeremya 48:43,44).

24:18 dehşet velvelesi: «Dehşet velvelesi» avı saklandığı yerde korkutan ve tuzağa doğru yönelmesini sağlayan bağırtı demektir.

yüksekteki pencereler açıldı: Rab «kötüler üzerine kementler yağdır»ır (Mezmur 11:6). Yüksekteki pencerelerin açılması tekrar bir tufan daha olacağı konusunda bir uyarı değildir (Tekvin 7:11). Ne var ki, tufan gibi silip süpürerek yok eden bir yargı bildirilmektedir.

24:19 dünya ezildikçe ezildi, ... yarıldıkça yarıldı, ... sarsıldıkça sarsıldı: Dünyanın yıkıma uğrayacağı zaman duyulacak olan patlama ve çatlama sesleri, sanki bunu açıklamak için seçilen İbranice sözcüklerle duyurulmaktadır.

24:20 günahı kendi üzerine ağır basacak: Günah, yaratılış için bile ağır bir yükür (Romalılar 8:20-22). Bireylerin, ailelerin, toplulukların ve ülkelerin mahvolmasına neden olur. Tüm dünyanın yıkımıyla sona erecektir.

düşecek ve bir daha kalkmayacak: (Vahiy 21:1)

24:21 Rab yüksekte olanları ... ve yerin kırallarını ... yoklayacak: Tanrı dünyanın önderlerini özel olarak suçlayacaktır. «Kime çok verilmişse ondan çok istenecek. Kime çok şey emanet edilmişse kendisinden daha fazlası istenecektir» (Luka 12:48).

yüksekte olanların ordusu: Bu deyim, görünmeyen dünyanın başkanları anlamında kullanılıyor olabilir. Şeytanın elçileri olan cinlerin bu dünyayı yönetmekte bir payları vardır (Daniel 10:13,20,21; Efesliler 6:12). Bu ruhların cezaları Mezmur 82 ve Yahuda 6'da açıklanır.

yerin kırallarını ... yoklayacak: Kimi egemenler ve yönetmenler altlarındakileri günaha sürükler. Örneğin:

1. Yeroboam (Yeroboam'ın İsrail'i günaha sürükleyişiyle ilgili 21 ayet var! 1. Krallar 14:16; 15:30,34; 16:2,19,26; 21:22; 22:52; 2. Krallar 3:3; 10:29,31; 13:2,6,11; 14:24; 15:9,18,24,28; 17:21; 23:15)
2. Ahab (1. Krallar 16:29-33; 21:25-26)
3. Manasse (2. Krallar 21:9-12)

24:22 çok günlerden sonra yoklanacaklar: (2. Petrus 2:14)

24:23 ay kızaracak, güneş utanacak: (13:10)

Rab Sion'da ... kiralık edecek: Bu peygamberlik daha sonra gelecekte gerçekleşecektir (2:3,4; Yeremya 3:17). İsa Mesih'in Yerusaleml'e yengili girişi, Tanrı'nın Yerusaleml'deki tahtından tüm dünya üzerinde egemenlik süreceğinin ilk tomurcuğu, ilk belirtisiydi (Yuhanna 12:12-15).

krallık: Bir krallık nedir? En basit anlamında bir krallık, bir adamın isteminin egemenlik sürmesidir. Eski zamanlarda Orta Doğu'daki krallıklar, bir topluluk kendi aralarından bir kişiyi egemen olarak seçtiğinde oluşurdu. Krallık, aile kavramından doğdu ve aile benzeri bir egemenlik, baba benzeri bir yöneticilikti. Buna koşut olarak Tanrı'nın krallığı, tek Egemen olan göksel Baba'nın isteminin gerçekleştiği bir yönetimdir. Tanrı'nın krallığında yaşayanlar, O'nun istemini gönüllü olarak yerine getirmek isteyenler, her konuda O'nun sözünü dinleme kararlılığında olanlar ve O'nun krallık hakkını tanıyanlardır. Dünyanın sonunda bu peygamberlik tam anlamıyla gerçekleşecektir. Ama o zamana dek her kim İsa Mesih'i kişisel Kurtarıcısı olarak kabul eder, Tanrı'nın istemine boyun eğer ve yaşamının yöneticiliğini Tanrı'ya teslim ederse, Tanrı'nın krallığı o kişinin yüreğinde kurulur (Yuhanna 3:3,5).

ihtiyarları: (Vahiy 4:4,10; 5:8,14)